

VÝBOR SPsS SLS:

Michal PATARÁK

PREZIDENT
II. PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A FNŠP F. D.
ROOSEVELTA
BANSKÁ BYSTRICA
E-mail: patarakmichal@gmail.com
vybor.psychiatriy@gmail.com

Jozef DRAGAŠEK

VICE-PREZIDENT
I. PSYCHIATRICKÁ KLINIKA LF UPJŠ
KOŠICE
E-mail: jozef.dragasek@upis.sk

Vanda VALKUCÁKOVÁ

VEDECKÝ SEKRETÁR
PSYCHIATRICKÁ KLINIKA LFUK A UN
BRATISLAVA
E-mail: vanda.valkucakova@gmail.com

Igor RIEČANSKÝ

CENTRUM EXPERIMENTÁLNEJ MEDICÍNY
SAV
PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN
BRATISLAVA
E-mail: igor.riecansky@savba.sk

Boris BODNÁR

CPLDZ
KOŠICE
E-mail: bodnarb@centrum.sk

Miroslav GROHOL

PSYCHIATRICKÉ ODDELENIE
NšP Sv. JAKUBA
BARDEJOV
E-mail: miro.grohol@gmail.com

Martin VANČO

PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN
BRATISLAVA
E-mail: martinj.vanco@gmail.com

Eva KATRLÍKOVÁ

KLINIKA DETSKEJ PSYCHIATRIE LFUK
A NÚDCH
BRATISLAVA
E-mail: eva.katrlikova@nudch.eu

Dagmar BREZNOŠČÁKOVÁ

LEKÁRSKA FAKULTA UPJŠ
KOŠICE
E-mail: dbreznoscakova@gmail.com

DOZORNÁ RADA SPsS SLS:

Barbora VAŠEČKOVÁ

PRESEDA
PSYCHIATRICKÁ KLINIKA SZU A UN
BRATISLAVA
E-mail: vaseckova@gmail.com

Veronika REŽŇÁKOVÁ

PSYCHIATRICKÁ AMBULANCIA
CENTRUM MEMORY
BRATISLAVA
E-mail: veronika.reznakova@gmail.com

Matúš VIRČÍK

PSYCHIATRICKÁ NEMOCNICA
MICHALOVCE
E-mail: vircikmatus@gmail.com

Stanovisko k návrhu novely Ústavy Slovenskej republiky

Pôvodný vládny návrh novely Ústavy Slovenskej republiky hovoril o. i. o tom, že „zmena pohlavia je možná len zo závažných dôvodov, pričom podrobnosti ustanoví zákon“. Znenie novely by tak umožňovalo zákonodarcom ľubovoľné úpravy tejto praxe napríklad tak, aby bolo možné pohlavie meniť len vtedy, ak bolo predtým „nesprávne určené“. Takýto zámer vyplýva jednak z návrhu zákona poslancov Jozefa Lukáča, Anny Andrejuvovej, Evy Hudecovej a Anny Záborskej z roku 2023, ktorý mal dopĺňať zákon 301/1995 o rodnom čísle, po ktorého schválení by bolo možné meniť rodné číslo jedinca len na základe pohlavia určeného genetickým testom, ako aj z dôvodovej správy k vládnemu návrhu ústavy. Podľa nej „môže ísť napríklad o situácie, kedy bolo pohlavie osoby pri narodení určené nesprávne a následne bolo správne určené na základe genetického testu“.

Keby prešiel návrh v pôvodnom znení, bolo by následnou zmenou legislatívy možné zmeniť pohlavie veľmi pravdepodobne len na základe pohlavia určeného genetickým testom. To je však z medicínskeho hľadiska bezdôvodné, pretože ľudia, ktorí žiadajú o takúto zmenu, ju nežiadajú pre chybu v geneticky určenom pohlaví. Genetický test nie je vôbec určujúci pre prežívanie príslušnosti kurčitému pohlaviu v prípade transrodových ľudí, u ktorých by takýto návrh novely znemožnil právny prepis pohlavia a narušil by ich prístup k zdravotnej starostlivosti, ktorej cieľom je zmiernenie utrpenia, ktoré môže byť s ich stavom spojené, zlepšenie kvality života a uspokojivé zaradenie sa do spoločnosti. Znepokojuje nás zjavná neetickosť tohto zámeru a porušovanie ľudských práv a slobôd, ktoré by bolo týmto činom spriechodnené priamo Ústavou Slovenskej republiky.

Text súčasného návrhu novely Ústavy je omnoho priamejší: „Slovenská republika uznáva len biologicky určené pohlavie muža a ženy.“ Táto formulácia priamo povedie k znemožneniu právneho prepisu pohlavia trans ľudí, ktorí žijú na Slovensku. V mene našej odbornosti a ctenia si ľudských práv a základných hodnôt humanity sa razantne ohradujeme proti takémuto zneniu návrhu novely a varujeme pred ňou širokú verejnosť na Slovensku.

Navrhovaná novela Ústavy, ktorá hovorí, že „Slovenská republika uznáva len biologicky určené pohlavie muža a ženy“, znamená praktický zákaz právneho prepisu pohlavia pre transrodových ľudí. Ide o krok, ktorý je medicínsky neodôvodnený, eticky neprijateľný a v priamom rozpore s ľudskými právami. Jej prijatie by viedlo nielen k právnemu znevýhodneniu trans osôb žijúcich na Slovensku, ale aj k odopretiu zdravotnej starostlivosti o tieto osoby, k zvýšeniu ich utrpenia a k ich sociálnemu vylúčeniu. Apelujeme na NR SR a hlasujúcich poslancov, aby odmietli znenie návrhu, ktoré by diskrimináciu a porušovanie ľudskej dôstojnosti zakotvilo priamo do Ústavy Slovenskej republiky.

23.9.2025

SLOVENSKÁ
PSYCHIATRICKÁ
SPOLOČNOSŤ
SLS

V mene Výboru SPsS SLS

MUDr. Michal Patarák, PhD.